

섹션 2.

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND SERVICE SECTOR

DOI 10.36074/logos-21.06.2024.002

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Смельянов Олександр Юрійович¹, Гаврась Дмитро Русланович²

1. д-р. екон. наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА

2. аспірант кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА

Забезпечення належної ефективності діяльності підприємств в умовах конкурентного середовища функціонування потребує перманентного розвитку суб'єктів господарювання [1, 2], що, серед іншого, викликає необхідність формування потенціалу економічного розвитку компаній [3–6] та провадження ними інвестиційно-інноваційної діяльності [7–10], зокрема здійснення технологічного оновлення [11–16] та реалізації ресурсозберігаючих програм і проєктів [17–22]. Однак при цьому необхідним є попереднє розроблення підприємствами стратегій свого економічного, зокрема інноваційного, розвитку [23–26].

Важливою складовою процесу розроблення стратегій інноваційного розвитку підприємств є планування ресурсного забезпечення цього розвитку. Своєю чергою, формалізація планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку компаній потребує виділення низки складників моделі такого планування, а саме:

1) критерію оптимізації планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку, яким може, зокрема, виступати максимум очікуваного чистого прибутку підприємства внаслідок реалізації ним програми інноваційних проєктів. Іншим, більш загальним критерієм оптимізації планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку є приріст ринкової вартості компанії, викликаний таким розвитком;

2) системи змінних базового рівня, які характеризують ресурсне забезпечення інноваційної діяльності і значення яких потрібно встановити у процесі планування такого забезпечення. До цих змінних, зокрема, належать

дані про інноваційні проєкти, які доцільно реалізувати підприємству; способи такої реалізації (зокрема власними силами або із залученням сторонніх осіб); терміни та тривалість здійснення інноваційних проєктів тощо;

3) системи змінних проміжного рівня, що характеризують ресурсне забезпечення інноваційної діяльності і значення яких встановлюються із урахуванням найкращих значень змінних базового рівня. Зокрема, до зазначених змінних варто віднести: обсяги людських, технічних, матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів, які необхідні досліджуваному підприємству в плановому періоді для провадження інноваційної діяльності; споживчі властивості цих ресурсів; структура ресурсного забезпечення інноваційного розвитку суб'єктів господарювання (зокрема, співвідношення між власними та позиченими обсягами ресурсів); інтенсивність використання ресурсів, які беруть участь у здійсненні підприємством своєї інноваційної діяльності (тобто величина обсягів провадження інноваційної діяльності на одиницю кожного виду ресурсів);

4) системи змінних вищого рівня, що характеризують ресурсне забезпечення інноваційної діяльності і значення яких встановлюються на засадах інформації про оптимальні значення змінних проміжного рівня. Зокрема, до змінних вищого рівня варто віднести величини витрат, пов'язаних із придбанням, утриманням та експлуатацією виробничих, фінансових та інформаційних ресурсів, які беруть участь у провадженні підприємством своєї інноваційної діяльності, а також очікувані фінансово-економічні результати від використання ресурсів інноваційного розвитку підприємства та показники сподіваного впливу такого використання на головні індикатори господарської діяльності суб'єкта підприємництва;

5) наявних у підприємства ресурсних обмежень. Зокрема, такі обмеження стосуються, насамперед, наявних та можливих до залучення обсягів фінансових ресурсів;

6) умов невід'ємності відповідних змінних.

Тоді завдання оптимального планування ресурсного забезпечення інноваційного розвитку компаній повинно передбачати визначення оптимальних значень змінних кожного їх рівня, за яких, враховуючи наявні у підприємств ресурсні обмеження та умови невід'ємності відповідних змінних, забезпечується максимальне значення наперед обраного критеріального показника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Міщенко, Н. Г. & Мішук, А. І. (2016). Розвиток підприємства на основі інформаційного та інноваційного потенціалу. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*, (4(236)), 191–204.

Сєкєє 2.

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND SERVICE SECTOR

- [2] Петрушка, Т. О. (2013). *Оцїнювання економічної ефективності ресурсозберігаючого розвитку промислових підприємств* (дис. ... канд. екон. наук). НУ «Львівська політехніка». Львів, Україна.
- [3] Ємельянов, О. & Петрушка, Т. (2012). Інтенсифікація використання виробничих ресурсів промислових підприємств як чинник їх економічного розвитку. *Схід*, (6), 24–30.
- [4] Yemelyanov, O., Symak, A. & Zarytska, O. (2016). Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise. *Periodyk naukowy Akademii Polonijnej, Czestochowa, Akademia Polonijna w Czestochowie*, (3), 128–137.
- [5] Ємельянов, О. Ю., Висоцький, А. Л., Симак, А. В. & Петрушка, Т. О. (2017). Методичні засади оцїнювання попиту на продукцію машинобудівних підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, (3), 198–212.
- [6] Коновал, В. В. (2014). Оцїнювання потенціалу розвитку підприємств легкої промисловості. *Вїсник ХДУ*, (6 (2)), 206–209.
- [7] Kryvovyazyuk, I., Britchenko, I., Smerichevskiy, S., Kovalska, L., Dorosh, V. & Kravchuk, P. (2023). Digital Transformation and Innovation in Business: the Impact of Strategic Alliances and Their Success Factors. *Economic Studies (Ikonomicheski Izsledvania)*, (32 (1)), 3–17.
- [8] Козик, В. В., Ємельянов, О. Ю. & Петрушка, Т. О. (2014). Інвестиційно-інноваційний механїзм забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств. *Проблеми економіки*, (1), 52–58.
- [9] Смолій, Л. В. (2010). Формування інвестиційного механїзму інноваційного розвитку буряківництва. *Інноваційна економіка*, (17), 168–171.
- [10] Федулова, Л. І. (2013). Інноваційний вектор розвитку промисловості України. *Економіка України*, (4), 15–23.
- [11] Амоша, О. І., Булєєв, І. П. & Шевцова, Г. З. (2007). Інноваційне оновлення техніко-технологічної бази промислового виробництва на синергетичних засадах: теорія і практика. *Економіка промисловості*, (1(36)), 3–9.
- [12] Ємельянов, О. Ю., Петрушка, Т. О. & Клімковський, М. І. (2020). Методологічні засади оцїнювання потенціалу технічного розвитку підприємств. *Λ'ΟΓΟΣ. ОНЛАЙН*.
- [13] Ємельянов, О. Ю. & Петрушка, Т. О. (2013). Чинники та закономірності розвитку техніко-технологічної бази підприємств. *Схід*, (6), 85–91.
- [14] Piva, M. & Vivarelli, M. (2018). Technological change and employment: is Europe ready for the challenge. *Eurasian Bus. Rev.*, (8(1)), 13–32.
- [15] Caliskan, H. K. (2015). Technological change and economic growth. *Procedia Soc. Behav. Sci.*, (195), 649–654.
- [16] Yemelyanov, O., Petrushka, I., Zahoretska, O., Petrushka, K. & Havryliak, A. (2023). Information support for managing energy-saving technological changes at enterprises. *Procedia Computer Science*, (217), 258–267.
- [17] Бойчук, Н. Я. & Острянюк, М. М. (2017). Проблеми енергозбереження та підвищення енергоефективності економіки України. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*, (19), 25–34.
- [18] Бурда, В. Є. (2013). Потенціал енергозбереження та напрями використання альтернативних джерел енергії у промисловості. *Економічний часопис – XXI*, (1-2), 45–48.
- [19] Ємельянов, О. Ю., Петрушка, Т. О. & Крет, І. З. (2013). Методичні засади оцїнювання економічної ефективності впровадження ресурсозберігаючих технологій на промислових підприємствах. *Вїсник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління»*, (754), 18–25.

섹션 2.

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND SERVICE SECTOR

- [20] Іваненко, О. В. (2013). Формування потенціалу ресурсозбереження соціально-економічних систем. *Економіка. Фінанси. Право*, (8), 7–10.
- [21] Некрасова, Л. А. & Хрїстова, А. В. (2017). Формування ресурсозберігаючої моделі розвитку підприємства. *Економіка: реалії часу*, (2 (30)), 79–84.
- [22] Сотник, І. М. (2010). Економічне стимулювання ресурсозбереження у контексті сталого розвитку України. *Економіст*, (12), 72–75.
- [23] Баранович, А. М. (2014). Теоретико-методичні засади формування стратегій розвитку підприємства. *Вісник ХДУ*, (2), 77–81.
- [24] Македон, В. В. (2013). Розробка стратегії розвитку промислового підприємства. *Теоретичні і прикладні аспекти економіки та інтелектуальної власності*, (1(1)), 369–373.
- [25] Шавшин, О. С. (2017). Стратегія інноваційного розвитку підприємства. *«Інтернаука». Сер.: Економічні науки*, (3(25)), 167–171.
- [26] Харченко, В. А. (2014). Механізм формування системи стратегічного управління розвитком промислового підприємства. *Економіка промисловості*, (4 (68)), 97–104.